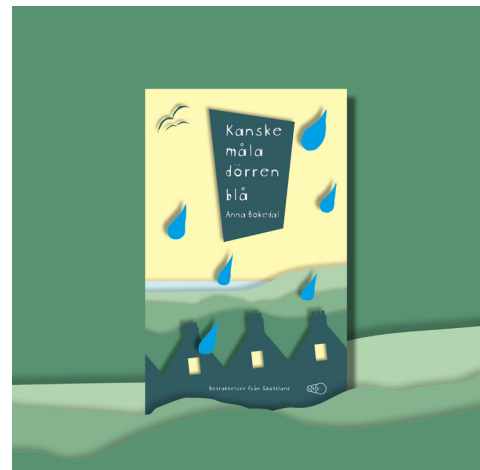

LÄS OCH DISKUTERA KULTURMÖTEN

Kanske måla dörren blå

Anna Bokedal

Innan du läser

Diskutera!

1. När vi hamnar i en ny miljö kan vi uppleva en kulturchock. Det kan vara genom en flytt, men också till exempel genom att börja på universitetet, att börja ett nytt jobb, att gifta sig, att bli förälder etc. Vilka stora förändringar i livet har du varit med om?
2. En kulturchock kan sägas ha fyra faser: turistfasen när allting är nytt och spännande, chockfasen när vi ser alla problem, anpassningsfasen när vi börjar vänja oss, och i acceptansfasen har vi själva förändrats och deltar bekvämt i både den gamla och den nya kulturen. Hur stämmer detta med dina erfarenheter? Ge exempel på vad som kan hända i olika faser.
3. Titta på några texter i boken. I vilken kulturchockfas tror du att familjen befinner sig i den texten? Varför?
4. Vad lär man sig som person av att byta kultur?
5. Vad får bokens titel "Kanske måla dörren blå" dig att tänka på?
6. Har du varit i något annat land? Vilka var dina intryck? På vilket sätt var det landet annorlunda än Sverige?
7. Har du själv flyttat långt? Vilka aspekter tyckte du var jobbiga? Vad var roligt? Hur har du förändrats av att byta miljö?

När du har läst hela boken

Diskutera!

1. När du har läst hela boken:
2. Tror du att familjen trivs i Aberdeen?
3. Kände du igen dig i någon text?
4. Vilken text tyckte du mest om? Varför?
5. Vad i boken hade du själv tyckt varit svårast att hantera?
6. Var det någon text som fick dig att fundera över din egen situation?

På andra sidan havet

Ibland åker vi till havet. Och så står vi där och tittar på vågorna som rullar in mot stranden med en väldig kraft. Utan skärgård finns det ingenting som stoppar. Där, på andra sidan, ligger Sverige och Göteborg. Hemlängtan? Står det någon där på andra sidan stranden och tittar ut mot havet, mot mig här på andra sidan?

En sommar flyttar vi plötsligt och oväntat från Göteborg till Aberdeen på Skottlands nordöstra kust, där maken fått nytt jobb. Det går jättefort. Vi säljer huset och tre veckor innan flyttasset går skriver vi på hyreskontrakt för ett hus vi aldrig sett. Taxin från flygplatsen släpper av oss vid en flyttbil, varifrån våra saker bärs in i ett hus och staplas låda på låda mitt på golvet.

”Var vill ni ha pianot?”

”Jag vet inte, måste först se hur det ser ut...”

Barnen springer redan upp och ned i trapporna, öppnar och stänger, upptäcker allt det nya. Jag hittar en kastrull och sju gafflar. Vi har ström men inget varmvatten. Vi värmer korv som var djupfryst samma morgon i Sverige och vi äter den i trädgården med en flyttlåda som bord.

Skolplatser, telefon, bankkonto, betalkort – detta går oändligt långsamt och är ofattbart krångligt. Skattesystem och socialförsäkring, oj, oj, oj. Systemet är gjort för att det ska vara enkelt att flytta mellan olika EU-länder. Jag undrar vilket av alla moment som är enkelt. Moment 22?

Skolan är annorlunda, trafiken, bostäder, affärer, banker, arbetsklimatet, barnuppfostran, sättet att umgås. Men människor är alltid människor, tänker jag, allt det där andra är bara på ytan. Aberdeen är inte långt borta. Skottland och Skandinavien har mycket gemensamt. Jag har ju inga problem med att se hur folk tänker! Sedan börjar jag tvivla. Är människorna här verkligen annorlunda? Det sista man lär sig i ett språk är att uppfatta nyanser. Jag förstår vad hon säger, men vad menar hon? Inifrån börjar jag också förstå hur det är att vara invandrare, även om jag själv kommer från Sverige och är en förstaklassinvandrare i gräddfilen.

Längtar vi hem? ”Hemma” kan vara så mycket. Jag fryser där i sanden på stranden – alltid – och det ligger något skrämmande över havet. Vikingarna kom från havet. Säkert har många fiskare förolyckats. När Piper Alpha, oljeborrplattformen, brann utanför Aberdeen hoppade människor rakt ned i djupet, mot brinnande olja och vatten. Bara några klarade sig. Alldeles nyss var det en transporthelikopter som störtade och sexton man dog i havet, alldeles utanför Aberdeen. Döden kom plötsligt nära igen. I Sverige älskar vi havet. Vi leker, badar, fiskar krabbor, fångar maneter, samlar snäckor, seglar, lever, lever upp. Här skyr man havet. ”*It's the hair,*” säger folk och menar den tjocka dimman som kommer in från havet. Det är samma hav, men motsatta kuster.

Kallt är det också. Alltid, och särskilt vid havet. En vacker sommardag i juli har yngste sonen på sig sandaler, badbyxor, fleecetröja och ber sedan att få en mössa. Entusiasmen är det inget fel på. Vi leker där på stranden, funderar, springer och bygger sandslott. Sedan tömmer vi sanden ur skorna och åker hem i vår Vauxhall på vänster sida om vägen. Hem till oss, på den här sidan havet, för det är här vi bor nu.

På andra sidan havet

Diskutera

1. När man flyttar är det mycket som måste göras. "Flyttgröt" är när grannar kommer med mat till en ny granne som precis har flyttat in för att de ska slippa laga mat den dagen. Har du upplevt detta? Hur reagerar du när du ser en flyttbil nära dig?
2. Vad tycker du om havet? Är havet något positivt eller negativt? Vad gör du vid havet?
3. Många människor som bor länge vid ett hav, ett berg, en skog, i en storstad etc utvecklar en speciell relation till hav, berg, skogar eller en viss storstad och längtar alltid tillbaka. Känner du igen dig? Varför tror du att det är så?
4. Vilka praktiska saker måste man ordna med när man flyttar? Vad tror du är jobbigast när man flyttar inom samma land? Vad tror du är jobbigast när man flyttar mellan länder? Är det någon skillnad?
5. "Jag förstår vad hon säger, men vad menar hon?" Har du egen erfarenhet av detta?
6. Det heter "Vauxhall" i Storbritannien trots att det heter "Opel" på kontinenten, men när läkemedelsföretagen Astra från Sverige och brittiska Zeneca gick ihop behöll det nya företaget båda namnen överallt, Astra-Zeneca. Hur viktigt är ett företags namn för dess identitet, och för landets identitet?

Ordkunskap

1. Titta på ordlistan och leta upp orden i texten. Stryk under dem i texten. Vad betyder orden? Förklara på svenska eller översätt till ett annat språk.
2. Se till att du vet om substantiven är en eller ett och vad de blir i plural och hur verben böjs.
3. Hur uttalas orden? Långa ljud är understruken. Läs orden högt tillsammans med en lärare eller kurskamrat.
4. Skriv egna exempel med orden.
5. Klipp ut ordkortet och lägg dem med texten ner på bordet. Plocka upp ett ordkort och beskriv det utan att säga det, och låt din kurskamrat gissa ordet. Byt roller.
6. Lägg ut alla ordkort med texten upp. Ta upp ett ord i taget och formulera en mening som innehåller ordet. Byt roller.

På andra sidan havet

Ordlista

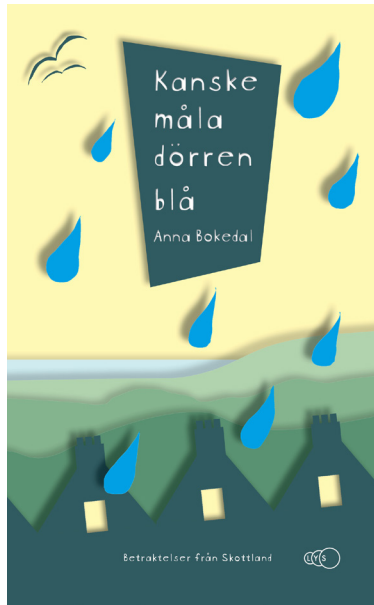
dju <u>p</u> et	_____
dju <u>p</u> fryst	_____
ett flytt <u>l</u> ass	_____
en flytt <u>l</u> åda	_____
förolyck <u>a</u> s	_____
gemens <u>a</u> m	_____
(en) grädd <u>f</u> il	_____
inifrån	_____
en kastru <u>l</u>	_____
klarar sig	_____
en krabb <u>a</u>	_____
en kraf <u>t</u>	_____
krångl <u>i</u> g	_____
en ku <u>s</u> t	_____
lever upp	_____
en make	_____
en man <u>e</u> t	_____
moment <u>2</u> 2	_____
mots <u>a</u> tt	_____
nordö <u>s</u> tra	_____
ofattb <u>a</u> r	_____
en oljeborrplatt <u>f</u> orm	_____
övänt <u>a</u> d	_____
oändl <u>i</u> g	_____
rullar in	_____
skriver på	_____
skrämm <u>a</u> nde	_____
skyr	_____
en skärg <u>a</u> rd	_____
släpper <u>a</u> v	_____
en snäck <u>a</u>	_____
en socialförsäkr <u>i</u> ng	_____
stapl <u>a</u> r	_____

Kanske måla dörren blå
Anna Bokedal

---

en ström _____
störtar _____
tvivlar _____
tömmar _____
umgås _____
uppfattar _____
en våg _____
en yta _____

Kanske måla dörren blå

Betraktelser från Skottland
Anna Bokedal

Sidantal: 109
ISBN 978-91-985391-6-5

En annan verklighet på andra sidan Nordsjön

“En sommar flyttar vi plötsligt till Aberdeen. Det går jättefort. Vi säljer huset och tre veckor innan flyttlasset går skriver vi på hyreskontrakt för ett hus vi aldrig sett.”

Från det nya hemmet långt bort från allt vanligt rapporterar Anna Bokedal om allt från byråkratiskt krångel och skoluniformsstress till husköp och en utflykt till Cairngorms. Att duscha naken i badhuset anses äckligt, gästerna äter gräddtårta med händerna, påsklovet infaller inte vid påsk och läraren som kritiskt vill faktagranska jultomten blir inkallad till rektor. Ändå fortsätter livet och familjen blir bofast med en egen dörr att måla - i ett hus med gula fönster.

Känd från sina kåserier i Göteborgs-Posten berättar Anna med humor och allvar om de små detaljerna i vardagslivet i Skottland, på andra sidan Nordsjön. Ett måste för dig som funderar på att flytta utomlands i allmänhet eller till de brittiska öarna i synnerhet, för dig som har hjärta för Storbritannien och för dig som behöver ett perspektiv på det som vi tar för givet i den svenska vardagskulturen.

Anna Bokedal är civilingenjör och lektor i svenska. Hon lever sedan 2007 i skotska Aberdeen med sin man och fem barn. Där undervisar hon i svenska som främmande språk på University of Aberdeen. Annas öga för vardagens små detaljer, livets underligheter och kulturskillnader öppnar upp för en ny förståelse för allt som vi gärna tar för givet.

dj <u>u</u> pet	en krab <u>b</u> a	o <u>f</u> att <u>b</u> art
dj <u>u</u> pfryst	en kraf <u>t</u>	en oljeborrplattf <u>o</u> rm
ett flyttl <u>a</u> ss	krån <u>g</u> lig	o <u>v</u> änt <u>a</u> d
en flyttl <u>å</u> da	en kust <u>u</u>	oändl <u>i</u> g
förol <u>y</u> ck <u>a</u> s	lever upp	rullar <u>i</u> n
gemens <u>a</u> m	en m <u>a</u> ke	skriver p <u>å</u>
(en) grädd <u>f</u> il	en man <u>e</u> t	skräm <u>m</u> ande
<u>i</u> nifrån	moment 2 <u>2</u>	skyr
en kastru <u>l</u>	mots <u>a</u> tt	en skär <u>g</u> ård
klarar sig	nordö <u>s</u> tra	släpper <u>a</u> v

en snäck <u>a</u>	stör <u>t</u> ar	upp <u>f</u> attar
en socialförsäkr <u>ing</u>	tvivl <u>ar</u>	en våg
stap <u>l</u> ar	tömm <u>e</u> r	en y <u>t</u> a
en strö <u>m</u>	umgås	